

Pèl & Ploma

—D'ahont treus els figurins d'aquets vestits?
—Del PEL & PLOMA.

Dibuix de R. CASAS

El Regionalisme á França

Nosaltres no habem formulat cap programa concret en cap dels nostres 71 números publicats fins ara; nosaltres que sentim simpaties pera tota classe de moviments, desde 'ls de cristallisació fins als de descomposició, seguim fa anys el pas d' un petit llevat regionaliste que trevalla poderosament l' unitaria França. — De l' esclat de les lletres provençals, totem en té noticia; Mistral, Roumanille, Roumieux, Aubanel i altres, son coneguts per tots els francesos que conreen les lletres; l' Academia francesa ha donat la seva tremolosa benedicció al gran poeta de Maillanes i finalment un cop á l' any no 's parla á París de res mes que de l' invasió provençal organizada per en Sextius Michel i en Clovis Hugues sota les vernedes de Sceaux vehines á la gran ciutat. — Fins la vida literaria dels bretons se sap qu' encara belluga i de temps en temps se llegeix alguna gacetilleta parlan dels bardes gal·laics i d' algun ressó de cançó armoricana.

Mes de lo que ningú parla, es del moviment regionaliste dels francesos de França; d' aquells que ni ara ni mai d' ençá que s' ha perdut la mena de l' art gòtic, han parlat cap mes llengua que la francesa; d' aquells francesos que solzament se coneixen á París per els diputats estranys qu' envien, per els guarnits perfectes qu' hi destermen i per els caps de brot que si tenen sort i talent s' arrenen á París.

Desde fa cosa d' un any, els indicis de moviment regionaliste s' han tornat probes clares; fa poc temps, les revistes provincials franceses, eren aquells aplecs de lletra sabiamment menuda redactats en estil dormitori, llegidas per els corresponsals, col·laboradors i les llurs families. Ara, brollen de per tot revistes regionals am vida propia, desde les fronteres de Bèlgica, fins á les nostres. Escrites en bon francès n' omplen les planes prosistes i poetes que no 's mouen del país en que nasqueren i d' altres que desde l' acaparador París se recorden de la llunyana provincia quina sahó 'ls fa viurer (1).

(1) Entre les revistes regionals franceses mes importants, podem fer menció de les següents: *La Pensée*, de Belfort; *L'Etendard*, Lorient; *Gallia*, Toulouse; *La Terre Nouvelle*, Lyon; *La Revue Picarde*, Amiens; *Paris-Province*, París; *La Chronique Méridionale*, Marseille; *La Revue Contemporaine*, Lille; *Le Petit Poète*, Nice; *La Sylphide*, Voiron; *La Revue Forézienne*, Saint-Etienne; *La Jeune Picardie*, Cayeux-sur-Mer; *Le Pays Comtois*, Besançon; *La Voix des Muses*, Bordeaux; *Le Rêve Poétique*, Ermont; *Le Semeur*, Autun; *La Gerbe*, Valenciennes; *L'Hémicycle*, Lille & París; *Le Pays de France*, Aix; *La Revue du Siècle*, Lyon; *Le Titan*, Beziers; *La Vie Provençale*, Marseille; *Le Feu follet*, Ferrières; *La Revue Méridionale*, Carcassonne; *La Clavellina*, Perpignan; *L'Art Méridional*, Toulouse; *La Revue du Languedoc*, Lamalou; *Terro d' Oc*, Toulouse; *Lou Félibrige*, Marseille; *La Revue Provinciale*, Toulouse; *Revue Moderne du Centre et de l'Ouest*, Tours; *L'âme latine*, Toulouse; i moltes altres que per no rebrerlas no sabem si surten ó no.

L' esprit de aquestes revistes, ja constituí una lliga de descentralisació quines tendencies anaven encaminades á demostrar l' enveja de les provincies envers París, mes fa pocs dies, s' ha format un comité regionaliste á Tolosa, quin domicili social es el local de l' *Escolo moundino*, de la mateixa ciutat. El programa, conté els següents desitjos: I. Descentralisació administrativa. II. Descentralisació econòmica. III. Descentralisació intelectual. a). Ensenyansa. b). Obres d' iniciativa privada. — El dret de participació al congrés que 's celebrarà 'l 23 de Maig, está fixat á 5 francs. — Aqueixos resultats de la campanya regionaliste francesa, se dehuen en gran part als esforços de J. Charles-Brun, al qu' hauriem sentit am gust á Barcelona. — Desitjem que 'ls nostres regionalistes militants, assisteixin al congrés de Toulouse. En quant á nosaltres, tant ens alegrem d' aixó, com de l' aparició de revistes internacionals que tant abunden á França, á Italia i á Alemanya, de les que 'ns ocuparem un altre die. Per aixó estem conformes amb el final del article del Sr. G. Zanné, publicat en el n.º 58 del periódic catalaniste *Juventut*, que diu aixís:

«El sentiment del art es universal; las analogías de temperament apropan als homes més allunyats per las distancias, harmonisan els pensaments y constituheixen un ambient fill de una mutua simpatía, ahont els uns sentint y creant, y'ls altres sentint y admirant, forman la *nova y escullida patria artistica*, sense nom y sense lloch.»

L'EMIGRANT

L' éxit que com sempre ha obtingut l' hermosa cançó de Mossen Verdager, posada en música per en Vives, ens mou á publicarla, com voldriem publicar altres hermosures de la nostra llengua, per conegudes que fossin.

*Dolça Catalunya,
patria del meu cor,
quan de tú s'allunya
d'anysorança 's mor.*

*Hermosa vall, breçol de ma infantesa
blanch Pirineu,
màrgens y rius, ermita al cel sospesa
per sempre adéu!*

*Arpes del bosch, pinçans y cadeneras
cantáu, cantáu,
jo dich plorant á boscos y riberas
já Deu siau!*

*Dolça Catalunya,
patria del meu cor,
quan de tú s'allunya
d'anyorança 's mor.*

*¿Hont trobaré tos sanitosos climas,
ton cel daurat?
¡més ay, més ay! ¿hont trobaré tes cimes
bell Montserrat?*

*En lloch veuré, ciutat de Barcelona,
ta hermosa Seu,
ni eixos turons, joyells de la corona
que 't posà Deu.*

*Dolça Catalunya,
patria del meu cor,
quan de tú s'allunya
d'anyorança 's mor.*

*Adéu, germans; adéu siau mon pare:
¡no'us veuré més!
¡oh! ¡si al fossar hont jau ma dolça mare
jo 'l llit tingué!
¡Oh! mariners, lo vent que men deslerra
que 'm fa sufrir!
estich malalt, mes ¡ay! tornaume á terra
que hi vull morir.*

*Dolça Catalunya,
patria del meu cor,
quan de tú s'allunya
d'anyorança 's mor.*

J. VERDAGUER, Pbre.

Dibuix de R. DOMINGO

NOVES & VELLES

ELS grabats d'aquet número essent molt mes interessants que las reproduccions d'*afiches* que teniam anunciades, no hem vacilat—una vegada mes—á mancar á nostra paraula; ben segurs de qu' els nostros bons llegidors han de comprendre:

Que un periódich artístich no es precisament un *órgano* polítich i no necessita, ni deu, per tant, suplir am la seva serietat superficial de conducta, una serietat i una bona fe interiors que li mancan;

Que una revista artística, sense pretensions de dirigir res, ni de regenerar res, ni d'aterrar cap ministre, ni tant siquiera de desempenyar cap missió educadora, pot ben be viurer sense programa oficial, com vivim nosaltres, treballan de cor i no de cap, am gust i sense interès, am serietat i sense envarament; dientho tot sense cridar; parlant de lo que 'ns agrada, callant, quan lo que hauriam de dir, no 'ns fa plaher ó ha d'esser causa d'una pena estéril i finalment buscant i esperant i desitjant l'arribada d'un nou *sigle daurat* de nostres arts i nostres lletres—tot apuntant amb íntima satisfacció en las columnas del nostre semanari els noms, las obras, els aconteiximents ó 'ls llibres que

—sortintse de la monotonía de la vida actual—semblan profetisar dita arribada.

Concerts del Liceo.—Dos concerts solsament va dirigir R. Strauss en aquesta temporada de quaresma, pero l'impresió que la seva curta estada á Barcelona va produirnos es tant gran, que no podem resistirnos al desitj de ferne esment en aquestes fulles.

Mai habiam sentit, ni mai creiem tornar á sentir tota la grandesa solemniat á que la música de coros pot arribar com en aquell Cap vespre del simpátich alemany, tant nutrit de poesia, tant exhuberant de color i sobre tot tant ric de mitjas-tintas. Tota la poesia de las últimas horas de la tarde, am totas las remors dels camps que van dormintse i de las aigües qu' es preparan á rebre el cos ardent del sol, ha sapigut enclóurelas en el seu coro el music, am tanta precisió, facilitat i grandiositat al mateix temps, que sentint el seu cant ens semblava trobarnos devant de la Naturalesa am veu: d'una naturalesa quinas harmonias interiors es desvetllesin brollant al exterior en forma de paraulas musicals.—Aquí, creiem que le Strauss va tenir present, primer que totas, aquella definició de la Bellesa que mai habiam comprés ben be del tot, i que desde 'l seu Cap vespre se 'ns ha fet clarísima: *bellum ex abundantia veritatis*.

I vetaquí que 'ns veyem obligats á retreure impresions grossas, potser tant grossas com la que 'ns varen produir l'últim acte de las Walkirias i els tres del Siegfried, pera donarvos idea de lo que 'ns va conmour aquella Vida de l'Héroee—també de Richard Strauss—sobretot, la segona vegada que va dirigirla.

Desconeixedors del ofici, cap valor tecnic poden tenir las nostras críticas pels músics, encara que parlem de música; i es per aixó que insistim en parlarvos de la nostra impressió, en cual nom—únicament—escribim.

Els procediments—diriam filosofics—de Strauss en aquet poema sinfonich ens varen semblar els mateixos ja adoptats per Wagner; buscant de las cosas el tret característich i revelantlo musicalment en forma de motiu. Aquet treball de interpretació—suposant una cultura filosófica á la que no 'ns tenen acostumats desgraciadament els nostros músics—ja desde bon principi ens va predisposar favorablement envers del poema. I quant desde el motiu del Héroee, tant gran i espiritualment fort, varen anar sortint de l'orquestra el de la companya, débil i tremolós al començament, insistent despres i finalment absolut i tendrament sugestiú; el del combat heroic i un xic aparatós; el de l'enveja enmatzinat i ridicol; els de las obras, grans i nets com altres tantas afirmacions i finalment el de la renunciació, ja mitj pintat am la porpra del triomf, sense contar tants d'altres incidentals qu' ara no sabriam precisar; la predisposició favorable del principi desvingué sincera admiració i l'admiració no trobaba forma mes justa d'expresarse que l'aplausó.

Faltariam á la nostra propia veritat si alhora que fer constar la nostra admiració pel músic, no constatessim igualment dos observacions dirigidas principalment al filósop.

En primer lloch la concepció filosófica del combat—encara que musicalment resulti potser el troç mes atrevit del poema—ens va semblar petita i masa exterior. Hauriam desitjat un combat concebut menos militarment. Sense que poguesim fer res per evitarho, cada vegada que sortia aquell motiu del combat l'Héroee se 'ns empetitia adintre nostros, transformantse en un director volgar de renyinas guerreras. En soma, creyém qu' el filósop va equivocar-se prenent l'accessori per lo principal, en aquet troç del seu poema.

L'altre observació que voliam fer constar, es potser més important, potser menos que la que venim de fer.

La concepció de «L'Héroee» en lo poema de Richard Strauss, es la mateixa de Wagner al concebir á Wotan, el seu fill mes gran.

La forma d'expressió es distinta; las circumstancias, las manifestacions, l'argument—en una paraula—del poema no te res que veure am la grandiosa Trilogía—pero l'essencial del carácter de «L'Héroee», estaba ja filosóficament en l'ánima de Wotan.

Per aixó deiem que la nostra segona observació es potser menos, potser més important que la primera. Tot depén de l'importancia que donguém—dintre de l'obra musical—á la idea filosófica.—Wagner l'hi donaba tota.

ELEGÍAS DE GOETHE

(Traducció de Maragall)

*En eixa terra clàssica, me sento
tot ple d'entusiasmes; aquí 'm parlan
lo passat i 'l present am vius encisos.
Seguintne los concells, ab má ben llesta
i cada dia ab nou plaher, fullejo
las obras dels antichs, mes retenintme
l'Amor ompla mas nits d'altra manera:
si 'n soch la meytat sabi, socne, en cambi
doblement benhaurat; i çno es apendre
al mateix temps, lo contemplar las formas
de lo pit de l'aymada, en tant devalla
la meva má á recórrer sa cintura?
Llavoras comprench bé 'ls marbres artistichs:
penso i comparo; veig ab ulls que palpan
i toco am mans que veuen. Si l'aymia
me roba de lo jorn bastantas horas,
també, en paga, de nit m'en dona algunas,
puig també enrahonem..... no es tot besarse;
i si 'l somni la vens, jec i medito.
Molts cops he fet poeias en sos brassos
i la mida he contat de los hexámetres
ab los dits, á pleret, demunt sa esquena.*

LA FOIRE-AUX-JAMBONS (PARÍS)

Dibuix de R. CASAS

*Respira suaument en sos ensomnis,
son alé pit endins m'entra i l'inflama.....
—En tant l'Amor manté la llantia encesa
pensant ab aquells temps en que solia
fer un igual servey als triunviros.*

*—Dius, aymada, que quan eras petita
no feyas gens de goig, i que ta mare
te 'n tenia aborrida, fins que prompte
suaument vas esclatar ab la creixensa.
Ho crech: fins me complau l'imaginartem
com una criatura extraordinaria.....
La flor del cep no te color ni forma,
mes los rahims després, madurs, sucosos
son lo dalit dels deus i lo dels homes.*

*—A la tardó en la llar de los pagesos
la lluenta flama espetegant s' aixeca
de l'apilada brosta: aquestos vespres
m'alegra encara mes, puig ans qu'en brasas
l'abrusat feix entre la sendra 's fongui
ve l'aymia; flamejan altra volta
la brossalla i las teyas i se'ns torna
la tebia nit esplendorosa festa.
Mes ella al sendemà á punta de dia
deixa lo llit d'amor, tota enfeynada,
á desvetllar ab trasa entre las cendras
la flama un altre cop; la mellor gracia
que 'l deu Amor doná á la posturera
fou la de desvetllar novas delicias
que 'n cendras semblan suaument colgadas.*

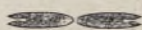
J. W. GOETHE

FAULAS INDIAS

NADARA

Aquet fou el fill de las divinitats.—Fou el fill de Brahma, nascut de Brahma, com la rosada neix dels núvols roijos de l'Aurora.—Son nom era Nadara i vivia en mitj de la soletat.

Eran aquells temps del comensament, quan encara las cosas no feien obra seva,—i totes sortien fredament de la

mateixa arrel.—Llavors el riu de las tres riberas va fer sos tres camins i la varietat aparequé sobre la terra. Els Brahmans s'enfonçaren en la lectura dels seus llibres,—els Chatrias i els Vaicias ompliren la ciutat,—i tots se varen fer servir dels Sudras, tots, fora Nadara que continuá vivint en soletat.

I quan tots reien de Nadara, compadint el seu ensopiment,—el fill de las divinitats inventá el llaut de cordas musicals—i omplí de visions germanas d'ell la soletat.

HASTINAPURA

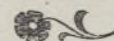
¡Hastinapura, vila d'elefants!—Elefants blancs d'imbecilitat somniosa; elefants negres i petits de biliosas entranyas; elefants fugits de quadras de prínceps am tronos sobre 'ls seus lloms; elefants sagrats, benvolguts i reverenciats dels seus germans: Hastinapura, vila d'elefants!

Daytia,—fill de Diti,—entraba aquella tarde per las tevas portas: Hastinapura, vila d'elefants! Ell venia á parlarvos d'altra vida i començá tractantvos d'elefants; de la vostra vila, en digué vila d'elefants.—Llavors tot fou indignació dintre 'ls teus murs, Hastinapura, i Daytia va morir sota las potas airadas dels teus fills, Hastinapura, vila d'elefants!

I Daytia 's va emportar al Nirvana la Redempció que habia somniat per tú i tú seguirás dihente sempre:—pobre Hastinapura, vila d'elefants!

EL VANAPRASTHA SABI

Era un Vanaprastha sabi que sabia la perfecció—i la cercaba per tot.

Va veure imperfeccions en els seus pares—i, indignant-se, els va deixar.

Va descobrir imperfeccions en las sevas germanas—i, matantlas, seguí caminant.

Va enamorar-se d'una bayadera jove i, coneixent la seva vida,—va ofegar l'amor á dintre seu.—

I va entrar á la selva, ahont per primera vegada va dir-se á si mateix el Vanaprastha sabi.—

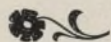
Un dia parlava amb un chacal de las tristesas de la vida i li va dir:

—Jo visc aquí á la selva porque conec la perfecció i no puc soportar las imperfeccions dels homes.

Llavors, rient, el chacal va dir al Vanaprastha:

—I sabs tú, per ventura, la lley de la selva?—Si la coneguesis, també trobarías imperfeccions á la selva i tampoc aquí viurías.—

Tú no has escoltat la paraula de Brahma,—pobre Vanaprastha,—i no sabs quí en aixó precisament está el poder i la sabiesa santa, en treurer perfecció d' imperfeccions.

EL POBRE HOME

En temps d' un gran diluvi qu' había de caurer sobre la terra omplintla tota, un bon home, inspirat per Deu, va construir la primera barca.

Els homes reien d' aquell pobre home que feie una casa com todas las demás, pero de tal manera que dretha no 's podia aguantar sobre la terra.

I quan, obrintse el cel, tota la terra va anantse omplint d' aigua, tots els homes moriren ofegats i sols va poder salvarse el pobre home de la casa feta malament.

(Del *Montly Review*, de Madras)

ITALIA VITALIANI

A NOVEDADES

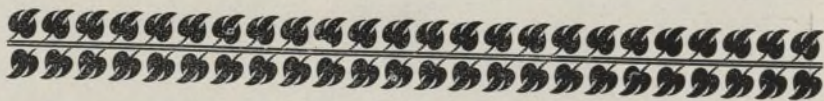
Mentres preparém el número vinent, tot ell dedicat als nostres amichs Rusiñol i Sainati, autors de l' *Alegria que pasa en italiá* i á la creadora sugestiva de *Zaira*—la senyora Italia Vitaliani—ens cal manifestar el gust am que cada nit venim assistint á las representacions que am la seva companyia, dirigida per en Carlo Duse, está donant á Novetats la modesta i notabilísima actriu italiana.

Desgraciadament no sempre las obras representadas están á l' altura dels seus intérpretes i d' aixó qui 'n dona la culpa al públich; qui als crítics de teatros que no han sapigut imposarse; qui al mateix empresari del teatro.—Nosaltres creyém que tots—i fins nosaltres mateixos—tením una part de culpa en aquesta desgracia general, tota vegada que encara no hem pogut arribar á esser en majoria adintre del públic i á cultivar els nostros gustos am tal independencia i entusiasme que 'ls fem trionfar definitivament á Barcelona—desitjosa, per altre par, de fer un cambi en materia d' art.

Agrahím de tot cor á la senyora Italia Vitaliani, vetllas tan hermosas com aquella en que tan intensa, sobria i veritablement encarná la seva part á «Come le foglie» i representacions tan exquisidas com la de «La Locandiera» en la

que després d' ella en Duse i en Zopetti varen estar admirables; agraphím á la senyora Italia Vitaliani aquella interpretació de la «Seconda moglie» de Pinero, en quin últim acte l' artista forastera trobá una actitud tan justa al entrar al seu departament per suicidarse que amb aquella sola actitud encarná i resumí grandiosament tota la tragedia del autor inglés; li agraphím igualment la serietat artística am la que casi tota la nit redimí als nostres ulls la «Signora delle camelie» i finalment li quedém agraphits per la dignitat am que passá, sense embrutarse, per una obra de tan poca consistencia artística com es «Zazá».

Tornarém á parlar—com hem dit—de l' Italia Vitaliani en nostro número vinen i entre tant recomaném als nostros llegidors aficionats al art pur i verdader l' asistencia frequent á NOVEDADES.

REVISTAS NOVAS

Tres n' hem rebut escritas en llengua castellana que mereixen una menció especial:

Arte Joven.—En Ruíz Picasso, arribat fa poch temps á Madrit, no dorm un moment, estudiant, corrent, pintant i apuntant per aquells carrers i carrerons de la «Tierra de los chulos».—Fruit principalment de la seva activitat secundada per bons amichs, ha vist la llum á Madrit un periodich nou—*Arte Joven*—que per ara, sobre tot en la part gráfica, no comença malament.

Mercurio.—En el primer número d' aquesta revista castellana, s' hi veuen treballs dels nostros amichs Pío Baroja—que no desconeixen els nostros llegidors;—Vicente Colorado, l' amich dels escriptors joves; Camilo Bargiela, bon company i prosista cuidadós; Bernardo G. de Candamo, etcétera, etc. Desitjém llarga vida al seriós semanari.

Revista Moderna.—Quatre números hem rebut d' aquesta revista que amb acertat gust literari se publica á México. Del seu director E. Valenzuela, es recomanable un cuento titulat «Un viaje de Bodas» i del seu redactor jefe J. Urueta, un treball titulat «Dulcinea», ple de originalitat.

Estampa i litografia Scix, Sant Agustí, 1 á 7, Barcelona (Gracia)

